

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: Miesięczna z przesyłką pocztową i odroczną 100 mk. Dla odbierających piśmie na miejscu 70 marek. Cena pojedynczego numeru 8 marek.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—3 po poł. Recepty i nadawstwa redakcja nie zwiera.

Na zasadzie uchwały Zjazdu Związku Prasy Prowińsionistej wszystkie komunikaty techniczne przyrządowe i społeczne podlegają cenzurze.

Ceny ogłoszeń: Za pierwszą nieparzystą jednostkę wiersza na I kolumnie 40 mk, na II i III kolumnie 35 marek, na IV kolumnie 30 marek. Drobną ogłoszenia po 10 mk. za wiersz. Najniższe ogłoszenia 75 marek.

Adres Redakcji i Administracji: CZESTOCHOWA ul. Panny Marji Nr. 19. Telefon Nr. 69. Skrytka pocztowa Nr. 48

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wyłącznie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez sprzecznego zawiadomienia.

Teatr

PARYSKI

wł. Panny Marji № 19.

PROGRAM:

od czwartu 22-go do poniedziałku 26-go Września 1921 r.

:: :: :: :: DLA MŁODZIEŻY DOZWOLONE. :: :: ::

20,000 mil Żeglugi podmorskiej

— :: — czyli — :: —

Genjalne Jasnowidzenie Przeszłości

Dramat w 8-miu aktach wedle słynnej powieści nieśmiertelnego Julesa Verne'a.

Anons: W następną zmianę programi demonstrowany będzie wzruszający dramat na tle prawdziwego zdarzenia p. t. „Księżna Woroncow”

O stosunkach finansowych w Polsce.

II.

Zalew pieniężny rynku bezwartościowymi banknotami nie może oddziaływać dodatnio na ogólny stan ekonomiczny kraju, lecz czy rzeczywiście polskie marki są bezwartościowymi, ja ze swej strony śmiało wątpię. Prawda, że napis na markach, oplawiający ich wartość, daje dużo do myślenia, jest niefortunnym, lecz z drugiej strony, gdyby przypuścić, że zamiast niego widnieją gwarancja szacująca wartość marki na x. gramów złota, to bardzo wątpliwe, czy kursowa wartość marki uległaby zmianie na lepsze.

Choć naogół swykie sądzę, że wartość banknotu stanowi jego sumę gwarancyjną w słońcu. W rzeczywistości tak nie jest. Weźmy dla przykładu losy amerykański dolar. Piętnast lat temu jest obecnie u nas w szalonym pomyśle, i to do tego stopnia nawet, że w Małopolsce transakcje wszelkiego rodzaju na sprzedaż i kupno nieruchomości odbywają się przeważnie w dolarach. Otóż za dołara tego w banknotach, czyli papierkach, placę, według przewidywań giełdowych ostatnich dni, po 2700 marek polskich, lecz tuż na giełdzie i w P.K.K.P. za jednego dolara w słońcu płaci się tylko 1457 marek, czyli jest otrzymany różnicę pomiędzy dolarem papierowym a słońcem o 1243 marki. Znacząco to, że dolar papierowy jest droższym od słońca o 1243 marki, czyli posiada prawie dwa razy większą wartość. W czasach normalnych uszanoby to za przesław chorobliwosci rynku pieniężnego, a jednak dziś jest to zupełnie normalne zjawisko. Dolar papierowy zawiera w sobie nie wartość złota, lecz siłę pokupu, zaś dolar w słońcu, li tylko zawarty w nim ilość złota, które według cen rynkowych na słońce wcale stanowi 1500 marek polskich w przybliżeniu. Patrząc zatem z tego punktu widzenia na nasze pieniądze papierowe, przyjdzie nam do przekonania, że wartość ich niema nic wspólnego z gwarancją bodajby nawet i złota, lecz jest jedynie tylko słowem rodzaju problemem ich pokupowej siły na rynku handlowym w tym stosunku, w jakim jest ich spadek do przypuszczalnej wartości. Mówię o przypuszczalnej, gdyż ścisłego określenia wartości niema nie posiada i mieć nie może. Zapetywanie tedy ogólne, że marka jest mało wartościowa z powodu swej bezgwarancyjności na słońce wymienię, są zupełnie mylne, a co za tem idzie, wszelkie projekty o wprowadzeniu nowej waluty i dewaluacji starych

smaków pieniężnych są [be]spodstawne i co ważniejsze, mogłyby spowodować wcale niepotrzebny chaos lub katastrofę głodu pieniężnego.

Wszak w kraju, przy ogólnej komplikacji na rynkach pieniężnych wszystkich państw, są takie zapasy walut obcych i krajowej, że pusczenie w obieg pieniędzy państwowych, spowodowałoby tylko zupełny wykup takowych na pasek. W rzędzie pierwszych ofiar tej katastrofy stanęłyby oczywiście nasz rząd, a za nim niezależność państwowa w dziedzinie życia ekonomicznego. Udowodniły sobie mylnie poglądy o bezwartościowości marki, nie mogą oczywiście pominać przyczyny, które spowodowały salta katastrofny stan spadku naszej waluty.

Rząd polski w osobie ludzi czasami uczonych, czasami bardzo mało uczonych, a w każdym razie ludzi nie znających potrzeb życiowych państwa i narodu, nie zdających sobie sprawy z sytuacji, jaką wytworzyła wojna światowa, miał tę jedyną wagę, że zawsze błędził. Nie trzeba sobie sadzać trudności w przyrządzaniu poszczególnej faktów. Ogrom niedłudu i nędzy w dziedzinie ekonomicznej państwa jest na tyle namacalnym, że sam za siebie mówi. W roku szesnastym tłumaczono warunki stanu ekonomicznego inwazji bolszewickiej, a przeto i spowodowanemu konstami wojennymi; z tam się zgodzić było można, lecz wojna się ukończyła, wydatki zredukowane; tegoroczne inwa daly nam nadmiar produktji zboża w stosunku do szesnastorocznych o jakieś 150,000 wagonów, które bezwarunkowo powinny być wypłynę na polepszenie stosunków ekonomicznych — a jednak marka nie tylko że nie stoi na pewnym poziomie — odwrotnie i z sawrotną szybkością z dnia na dzień stacza się w przepaść bezdenną. Przyczyna naszej katastrofy materialnej, upadek naszego dobrobytu tkwi tylko w nieudolności i nieumiejętności przyrządzania organizmu państwowego do warunków bytu, które nam wytworzyła wojna światowa.

Przed wojną Polska, jako państwo podbite, będąc w życiu politycznym w zupełnej zależności od sąborców, ekonomicznie jednak posiadała pewne cechy niepodległości. W czasie, gdy Petersburg wyzwał się nad sposobami politycznego ujarznienia kraju, myśl ekonomiczna pracowała nad podniesieniem do dobrobytu kraju.

dalekim od idealizowania — była to najspopolitniejsza walka o byt i szrodek. Stosunki z pobliskimi sąborcami, geograficzne położenie Polski pod względem Rosji, kultura narodu, stały się podwalinami rozkwitającego przemysłu; ścisła zaś łączność terytorjalna z Rosją, t. j. brak granicy celnej ułatwiał możność

zwiększkiej walki konkurencyjnej z Industralią sąboraczną. Od roku 1903 — 1905 siła indusriji polskiej na rynku wachodnim była bezkonkurencyjna. Pań-

stwa jak Anglja i Niemcy walczyły o pańmę pierwszeństwa, wyzwały się nad do trzymaniem nam placu. (D. n.) Antoni Dapiński.

Sprawa G. Śląska na dobrej drodze.

Genewa. (Havas). Pewna dobra poinformowana osobistość oświadczyła przedstawicielowi Ag. Havasa, że uregulowanie sprawy G. Śląska znajduje się na bardzo dobrej drodze. Każdy z 4-ech komisarzy, będących członkami Rady Ligi i delegowanych do szabania sprawy G. Śląska, szabiał poszczególne strony problemu i sredagował odpowiedni kwestjonariusz, na który zreszcospawcy już odpowiedzieli prawie w zupełności. Niemcy swrócili się do Rady Ligi z żądaniem wysłania na G. Śląsk ankiety, jednakże liczne osobistości kompetentne

ktoże już wysłane zostały na G. Śląsk bez polecenia przedsiębrania ankiety generalnej, prawywoły komisarzom najbardziej wyjednania swietusza co do doniosłego znaczenia, jakie mieć winny iyczenie zawodowych organizacji robotniczych. W chwili obecnej panuje opinje, że cała sprawa została objaśniona dokumentami już najupełniej wreszcstrennie i wobec tego jest w dalszym ciągu nadzieja, że Rada Ligi wyda opinje w sprawie G. Śląska w pierwszej połowie października r. b. po zamknięciu sesji zgromadzenia Rady Ligi Narodów.

Spór polsko-litewski o Wilno.

Genewa. Na posiedzeniu Rady Ligi w dniu 19 b. m. przystąpiono do omawiania sprawy sporu polsko litewskiego o Wilno. Na [żądanie delegacji litewskiej uchwalono jawność obrad. Obecni byli wszyscy członkowie Rady Ligi, między innymi Balfour i Bourgeois.

Pierwszy zabrał głos Hymans, mctywując swój drugi projekt w sprawie wileńskiej, i stwierdzając, iż projekt ten jest identyczny z projektem wstepnym, ustalonym w Brukseli. Hymans usłował osłabił charakter kategoryczny odmownej odpowiedzi litewskiej na uchwałę Rady Ligi z dnia 25 czerwca. Poruszając sprawę odpowiedzi litewskiej z dnia 12 go sierpnia oraz kontrolprojektu przedstawionego przez Litwę Hymans oświadczył, iż ten ostatni różni się w punktach zasadniczych od drugiego projektu Hymansa.

ktożeby się zgodził na przyjęcie projektu Hymansa. Następnie mówca swrócił się do Hymansa z zapytaniem, dlaczego uważa on za stosowne [przyjąć jako podstawę swojego projektu wcielanie Wileńszczyzny do Litwy, nie zaś do Polski, choć ludność litewska na terytorjum sporu nie jest procentowo bardziej nieliczna i nie wrota być żadnych wątpliwości co do polskiego charakteru Wileńszczyzny podobnie, jak co do litewskiego charakteru Kowieńszczyzny.

Następnie delegat polski Askenszys podniósł przedśladowanie, jakemu ulega ludność polska w Kowieńszczyźnie ze strony rządu litewskiego i poruszył sprawę pobicia polskich w szmie kowieńskim w lipcu r. b. Wreszcie mówca swrócił się do Rady Ligi, prosząc ją o interwencję w tej sprawie.

Następnie Galwensukas odczytał przygotowaną sawczasu odpowiedź, która na skutek tego nie zawierała odpowiedzi na argumenty Askenszysa. Galwensukas podkreślił fakt, że przyjęcie projektu Hymansa wymagałoby zbyt wielkich ofiar ze strony Litwy, a mianowicie zgodzenia się na ustępstwa polityczne, które władztwa poskawiłyby Litwę praw do Wileńszczyzny.

Na to Askenszys odpowiedział, że przesłanie Wileńszczyzny Litwie byłoby rzyw nową i przysługaniem do niej terytorjum Kłajpedy. Na tem obrady przerwano, odkładając je do dnia następnego.

Następnie delegat polski Askenszys w półtoragodinnem przemówieniu poddał surowej krytyce drugi projekt Hymansa, wykuszając różnicę zasadnicze pomiędzy pierwszym a drugim projektem. Pierwszy mianowicie przewidywał utworzenie państwa federacyjnego z Kowieńszczyzną i Wileńszczyzną, natomiast drugi projekt wychodził z założenia, iż terytorjum Wileńszczyzny ma być bezpośrednio włączone do państwa litewskiego. Projekt ten przysnajno wyrażnie Litwie prawa do Wileńszczyzny, Polska zaś nigdy nie uznaje tych praw. Askenszys podkreślił, że w Polsce niema ani jednego calowika,

Zwołanie Sejmu.
Warszawa 21 i 9. Marszałek Trampczyński postanowił swołać najbliższe posiedzenie Sejmu na wtorek 27 b. m. ażeby jak najrychlej wobec opinji podnieść wznowioną działalność parlamentu.

Teatr „ODEON”

Program od poniedziałku dnia 19-go do czwartku dnia 22-go września 1921 r.

„Cyrkówka i Pan Baron”

Dramat z życia cyrkowego w 5-ciu aktach, osnuty na tle prawdziwego zdarzenia.

W roli głównej znana duńska artystka cyrkowa

ETHEL ORFF.

Nad program: PRZEGLĄD WSZECHSWIATOWY

Ilustracja chwili błękitnej na całym świecie oraz zdjęcia naukowe z natury.

Początek ostatniego przedstawienia o godzinie 8-ej i pół wieczorem.

Dr. STEFAN PURSKI

Kilińskiego N 4.
choroby skórne i weneryczne.
Przyjmuje do 10-ej rano i od 8 — 7 po poł. w niedziele i święta od 9—11 rano.

Dr. WŁ. KAHL

choroby kobiece akuszerja wewnętrzna.
Przyjmuje od godziny 1—4-ej po poł. ulica Dąbrowskiego Nr. 5 (Sukolna) II piętro.

Lekarz - Dentysta NICHAL GREJNIEC

ulica Panny Marii N 10.
Telef. Nr. 250.
Przyjmuje codziennie od 9-1 i od 2-7 wiecz.

Dr. STEFAN KON

Spec. akuszerja i choroby kobiece
ulica Kościuszki Nr. 16 tel. 403.
Przyjmuje od 4—6 po południu.

Dr. Józef Kluczewski

h. seryjator kliniki akuszer. ginek. w Kazaniu powrócił na stałe
II Aleja 32 parter, prawa oficyna
Przyjmuje chorych od 9—10 i 4—6 pp.

Dr. med. E. Petrykat

choroby skórne i weneryczne
przyjmuje od godz. 5-tej do 8-mej w sobotę od 8 do 8-ej po poł.
ul. Śca. Dąbrowskiego 6, I-sze piętro.

PAWEŁ BRONIAŁOWSKI

ul. Panny Marii 31 (obok Teatru Paryskiego)
choroby weneryczne i skórne
Przyjmuje od 9—12 i od 4—7 po poł.
Panie od 12—1 w południe.

Zakład Dentystyczny FRYDERYKA HOCHSTIMA

w CZĘSTOCHOWIE,
ul. Centralna 6 m. 3.
Godziny przyjęć od 10—1 i od 3—7 wiecz.

Dla pp. urzędników, biurowców i robotników ustępowe

Wielki wybór

kortów, wełny, oras towarów bawełnianych polca znana firma

J. Dawidowicz i S-ka

I Aleja 7, telefon 74.

Sprzedż hurtowa i detaliczna.

Choroby

żółdka, kieszek, nerek, obstrukcje, hemoroidy i t. p. radykalnie leczą

Szwajcarskie gorzłke ziola D-ra Bauera

sprzedają apteki i zakłady apteczne.

Zakład Kaplelowy B-cł Kremskich

Strazińska N 4.4
Podaje do wiadomości Sr. Publiczności, że po ukończeniu nowej studni artesyjskiej i uzyskaniu wody miękkiej, Zakład czynny. Wnaw codziennie od godz. 8 rano do 9 wieczór Łańca w piątki i soboty od 11 r. do 9 wiecz.

POSZUKIWANA do POWAŻNEGO

ZARŁADU PRZEMYSŁOWEGO
STENODAKTYLOGRAFISTKA
ze znajomością niemieckiego i francuskiego mogąca tłomaczyć ziele to dwa języki.
Oferty w Adm. Gońca pod lit. K. K.

Od października „Kolo Polek” wydawać zacznie tygodnik dla kobiet

„Bluszcz”

pod redakcją STEFANI PODHORSKIEJ OKOŁÓW (Łozińskiej) przy udziale najwybitniejszych sił literackich i artystycznych

„Bluszcz” obejmie działy społeczno-polityczny literacko-artystyczny i gospodarski

„Bluszcz” dawać będzie dodatek powieściowy,

„Bluszcz” dawać będzie wzory mód. :: ::

WARUNKI PRENUMERATY MIESIĘCZNEJ:

w Warszawie	—	Mk. 425
na prowincji	—	„ 450
za granicą	—	„ 1400

Członkiniom „Kola Polek” 10 procent ustępstwa.

Prenumeratę nadsyłać: Redakcja „Bluszczu” Nowy-Swiat 41, tel. 105-22.

Uchwała Rady Miejskiej z dnia 15-go września 1921 roku.

W myśl czwartego ustępu art. 2 Ustawy z dnia 18-go grudnia 1919 roku o czasie pracy w przemyśle i handlu i § 12 rozporządzenia wykonawczego z dnia 22 marca 1921 r. Rada Miejska określa czas sprzedaży towarów, oraz czas otwierania zakładów handlowych, jak następuje:

- Sklepy winno-kolonjalne i spożywcze:**
W poniedziałki, wtorki, środy, czwartki i piątki 1-go rano do 1-ej po południu i od 4-ej do 7-ej wieczór, w soboty od 8-ej rano do 12-ej w południe i od 4-ej do 6-ej wieczór.
- Wszystkie inne zakłady handlowe:**
Od 9-ej rano do 1-ej po południu i od 8-ej do 7-ej wieczór, w soboty od 9-ej rano do 1-ej po południu i od 4-ej do 6-ej wieczór.
- Zakłady fryzjerskie.**
W poniedziałki i 10-ej rano do 1-ej po południu i od 3-ej do 6-ej wieczór, we wtorki, środy, czwartki, piątki i soboty od 9-ej rano do 1-ej po południu i od 3-ej do 7-ej wieczór.
- Targi na rynkach:**
mogą się odbywać w soboty od 9-ej rano do 3-ej po południu, w inne powszednie dni tygodnia od 8-ej rano do 4-ej po południu.
- Sklepy cukiernicze:**
W poniedziałki, wtorki, środy, czwartki i piątki od 9-ej rano do 1-ej po południu i od 3-ej do 7-ej wieczór, w soboty od 9-ej rano do 1-ej po południu i od 4-ej do 6-ej wieczór.
- Jatki ze sprzedażą mięsa:**
W poniedziałki, wtorki, środy, czwartki i piątki od 8-ej rano do 1-ej po południu i od 4-ej po południu do 7-ej wieczór, w soboty od 9-ej rano do 12-ej w południe i od 6-ej do 9-ej wieczór. W okresach od 1-go marca do 1-go listopada godziny obowiązywać będą w soboty od 6-ej do 9-ej wieczór, a od 1-go listopada do 1-go marca od 5-ej po południu do 8-ej wieczór.
- W niedziele i dni świąteczne** mogą być otwarte z pośród sklepów przez 3 godziny od godziny 7-ej do 10-ej rano, prócz mleczarni z wyłączną sprzedażą mleka i przetworów mlecznych; jeszcze i kwaciarnie z wyłączną sprzedażą kwiatów naturalnych.

Stosownie do artykułu 10 Ustawy Sejmowej z dnia 18 | XII-1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu w niedziele i dni świąteczne - Ustawa przewidziane-praca w zakładach jest wzbroniona, dozwolona ona jest na zasadzie art. 11 w zakładach użyteczności społecznej i codziennych potrzeb ludności, a więc w aptekach, jadalniach, kapieliach ręcznych i kuracyjnych i kinematografach. Przekroczenia przepisów powyższego karane będą w drodze sądowej grzywną do 5 tysięcy marek, lub aresztem do 3-miesiący.

Za zgodność: Prezydent Dr. Marczewski.

Kaucjonowane Biuro „Renoma”

Częstochowa, Kościuszki 11, róg alei tel. 448.
Przeprowadza kupna i sprzedaży nieruchomości miejskich, wiejskich, fabrycznych, interesów handlowych i przemysłowych, dsierżawy majątków wynajem wolnych lokali, Złatwia zlecenia handlowe, lokaty i pożyczki kapitałowe. Na Pomorzu w Poznańskim i na Kresach są do nabycia majątki i interesy handlowe.

Najtaniej!

Papę	Smar do wozów czarny
Smole	Smar do wozów żółty
Gips	Oleje tłuszczy, Toweol
Cement	Cegła i glina ogniotrwała
Pak	Płyty piekarskie
Dzgiegle	Węgiel drzewny
Smole drzewną	Farby i lakiery
Terpentynę	Artykuły chem.-techn.

apredaje

D. BERKOWICZ

Częstochowa, ulica Kościuszki Nr. 4.
Telefon Nr. 405.

NOWOOTWORZONY

Polski Magazyn Bielkiny
w wykwalifikowanym gatunku i galanterii pod firmą

„TEOFILA”

II-ga Aleja N 41,
3-cie piętro front.

Drogiata zdemobilizowany poszukuje pomocy przy recepty Laskawe oferty do Adm. pod Drogiata

Zgubione 2 paszporty i legmację zapomogę wyd. na imię P. S. i Stefana Ochoń

Wzajem dziecko niechcąc na właścic M. chlewska gm. Wę wice właśc Puszcz Nr. 62

Zgubiono kartę ulopową w przez P. K. U. na Antegoju Pilita.

Poszukuję paszporty i legmację w Adm. Gońca

Zgubione paszport i patent dany na imię M. Szymczykowej

Komisja Liryczna cymna Rzemiełczo-Przemysłowo-Towarzystwo Pożytkowe - czadośćlowe p. w. św. Kodyja Czestochowie, w konaniu uchwały neg. Zgromadzenia członków i na dzień art. 102, 13 132 swej jastawie daje do publicznej wiadomości, że się stałpła do likwidacji Towarzystwa i w wa wszystkich wieści do zgłoszenia ewentualnych pretencji jak również zlik i calcułow regulowawczach ków i zalęgłych swacek wipoinieij dnia 30 września 1 roku pod uniki prawa

Zgubione patent wyd. na M. Mazy Fejner i 3 tryki siubna Józ Szymkiewicz i S. Ud y Szymkiewicz Ud y Fogelbaum

Zgubione świadectwo ogrocse 2 kontrakty, 12 spozoty i inne papry wyd. na imię W. M. Marczewski oraz 2 rb. rok. 1 ob 100 mk Laskawy iaxna raczy swro do Adm. Gońca

Akuszerka Maszynista z Krakskim dyplomem prymaje porady i weniaw. W. Chlę ul. Bala Nr. 23 m.

Do sprzedania siewnik
o trynastu wylotach
Wiad. Janogórska 14 u właściciela.

Ochroniarka
posiadająca dobre świadectwa poszukuje pasady w swolm z a w o dzie wiad. w Gońcu dla „Ochroniar ki”

Sklep
z mieszkanim do sprzedania ul. Kościuszki 46

Akuszerka
z długoletnią praktyką Warszawa A. Ostrowa przyjmując zamówienia i udziela porad na miejscu ul. Nowa 42

Sprzedam
dom 6 mieszkań z placem Tartakowa 12

Zginefy
3 kaczki białe odprawdzie za nagroda ul. Wieluńska 30 m. 9

Messner
damki zastawiony dn. 15 9 w wagonie II klasy w pociągu przychodzą z Warsz. o 7-40 wiez. za udo wodnieniem jest do odebrania w Administracji „Kurjera”

Sklep
z urządzeniem modstę Aleja (bez pośrednictwa) Oferty w Gońcu

Zgubiono
portfel zawier. pieniędze i paszport wyd. na imię Franciszka Ryżnera

Szwabo
galanteryjny poszukuje pokoju z kuchnią Oferty w Gońcu dla Gołiżka

Przyjmę
na stancję 3 szezonic lub czuacyjnie iaxro litkę Oferty w Adm. Gońca

Maszynę
Singera sprzedam ul. Deika 11 m. 7

Owocownia
do sprzedania II-ga Aleja Nr. 40